

DOMOVINA

Uredništvo
je na Schillerjevi cesti št. 3. — Dopolne blagovilne fran-
kiziraj, rokopiši se ne vračajo.

Izhajajo trikrat na teden, vsak ponedeljek, sredo in petek ter velja za
Avstrijo in Nemčijo 12 kron, pol leta 6 kron, 3 meseca 3 krona. Za Ameriko
in druge dežele toliko več, kolikor znaša poštnina, namreč: Na leto 17 kron,
pol leta 9 kron 50 vira. Naslovnina se pošilja upravištvu, plačajo se vsakej.

Za inzerate
se plačuje od vsake polovnice po 20 vinarjev za vsa-
kokrat: za večje izsevele in mnogokratno inseriranje
znamen popust.

Mesečna priloga „Slovenski Tehnik“.

Bilanca državnega zbora.

Pogledajmo sedaj koliko smo pridobili mi Slovenci v naših mislih do državnosoborskega zasedanja v gos-
podarskem, kulturnem in političnem po-
gledu.

Če stvar še tako vedno preiska-
jemo, ne moremo konstatirati v nobeni
teh stvari kakšnega napredka. V gos-
podarskem obziru se nam je dajalo, kar
najmanj uspešno. Za zgradbo lokalnih
železnic in novih cest, za narejanje
reke je odpadlo na slovenske dežele v
primeri z drugimi neizmerno malo,
bodisi da ni naš narod dovolj glasno
in odločno zahteval, da naj vlada
uvajačo za njegove potrebe, bodisi da
niso njegovi zastopniki s primerno
energijsko zagovarjali te potrebe v pa-
rlamentu. Posledica je bila ta, da smo
se morali zadovoljevati z drobtinami,
dočim je vlada rezala drugim debele
kose.

Na kulturnem polju smo tam, kjer
smo bili pred leti. Do danes še nimamo
na vsem Slovenskem ni ene popolne
gimnazije, nobe šolske razmere na Sta-
jerskem so naravnost v nebo upiše-
ne in ni ga znamenja na političnem nebu,
ki bi nam kazalo, da bo vlada na-
posled dobila potrebni pogum, da se
loti tega vedno odprtega vprašanja ter
je resila kot kulturno vprašanje, vna-
žujoč pri tem edino le kulturne po-
trebe slovenskega prebivalstva in na
Spodnjem Stajerskem brez najmanjšega
obzira na politična ščunvanja in na
strankarske spletki naših narodnih
nasprotnikov. — Na Koroškem, Kranj-
skem in Primorskem je v tem obziru
tudi še vse pri starem. — Slovenci
nimamo še danes nobene cele srednje

šole, nobene trgovske šole in eno-
samo neupolno obrtno šolo v Ljub-
ljani — in to danes, ko se po vsem
svetu sanjačo obrtne in trgovske šole,
v vsakem še tako najhujšem mestu od-
pirajo vedni teraji za trgovski in
obrtniški naraščaj. Pri nas nimamo
niti še zgradbe kakšnega tehnološkega
muzeja in vender je potreba take na-
prave že zelo občutljiva, ker se tudi
slovenske dežele naglo industrializir-
ajo. Bilo bi v interesu države, da
ljudstvo za ta prehod iz kmetijskih v
industrijske razmere sposobni ter nam
da prilika, da se vsaj teoretično iz-
obrazi; to je samo gospodarsko in kul-
turno vprašanje — pri nas so je pa
Nemci in Lahi spreverili v čisto po-
litično vprašanje in naša delegacija v
državnem zboru do sedaj se ni izela
dovolj moči, da bi se bila tej zlorabi
z uspehom uprla.

Za slovensko sobstvo, to lahko
rečemo, ni država spoličila niti deseti
del svoje dolžnosti proti slovenskemu
narodu in naša delegacija v državnem
zboru je ni znala ali je ni mogla k
temu prisiliti. Bivši naučni minister
Hartel je pač priznal, da ima vsak
narod, torej tudi Slovenci, pravico do
najvišje izobrazbe v svojem jeziku,
torej tudi pravico do vsenčilne in
vsakovrstnih strokovnih šol. Toda to
je le teoretična fraza. Žalostna resnica
je, da se borimo že desetletja za na-
vadne ljudske šole — kakor n. pr. v
Trstu, da bi se Korošcem niti ne govorilo
— a še vedno zastoj!

In v političnem obziru, kako je
naše stališče danes v političnem ob-
ziru?

Naše politiko delajo in vodijo še
vedno poslanci. Močnih in mogočnih

političnih društev nimamo, zato izha-
jajo politične inicijative ne iz naroda
samega, ampak od njega političnih vo-
diteljev, ki so njegovi poslanci. V tem
obziru so knetiški in meščanski krogi
približno na istem stališču, oboji pod
kuratelo svojih poslancev. Edini stan,
ki se je tega jeroštva popolnoma
otresel, je delavski stan, v kolikor je
organiziran v jugoslovanski demokra-
ciji. Ta bodi svojo pot ne menec še
za očiščeno slovensko politiko, in nje
voditelja.

Strokovna organizacija drugih sta-
nov se vrši le polagoma, a toliko pa
že danes lahko rečemo, da se bodisi
kmetijski stan in meščanstvo samo tedaj
rešila politične kuratelo, v katero sta
danes vključena, ko bodo ta stanovska
organizacija do zadajega izvedena in
dovršena; potem še le pride politična
inicijativa od poslancev na voliče,
potem še le bodo imeli glas poslancev
v parlamentu pravo veljavo, ker bo
imel tudi primerno resonanco v na-
rodnem razumu.

To bi nekako pojasnjevalo ne-
uspehe naše dosedanje politike. Toda
politični nezrelosti slovenskega ljud-
stva so naši poslanci dodali še vse
svoje čisto človeške slabosti v polni
meri, zato so bili neuspehi njih politike
tem večji in tem usodnejši za nas.
Veliki, skupno narodni cilji niso odo-
čevali — nad strogo strankarske ko-
risti se ni dvignil še noben slovenski
poslanec, kadar koli se je šlo za kako
večje vprašanje. Vse, prav vse se pre-
svoja pri nas edino le s strankarskimi
stališči.

V državnem zboru je bila dosedaj
za Jugoslovane odločena „Slovenska
zveza“ ter bodo v bodočem parlamentu

še bolj, ker se vsaj iz Slovenskega ne
povrne noben nikdo v državni zbor,
ki ni bil in ki ne bo hotel postati
nje član. — Ta zveza je klerikalna.
Politično delo klerikalizma je, kar se
svoje promisljenosti in smotrenosti
tiče, občudovanja vredno; a kdor ga
pozna in vidi kam cilji, za mora obso-
jati, ker je Slovenec in Jugoslovana-
nom pogubno.

Za nas Slovence je klerikalizem
nevaren, ker postavlja vse gos-
podarsko, politično in kulturno delo na
strogo konfesionalno stališče ter se
mora pri tem, hčer nočes, naj že
svoja voditelji to priznajo ali ne, rav-
nati v prvi vrsti po navodilih iz Rima
in še le v drugi vrsti po potrebah
naroda. Tako omejevanje je za nas
Slovence, ki živimo v sosedstvu in v
tekmovanju z dvema velikimi kultur-
nimi narodi, z Nemci in Italijani, ne-
izmerno nevarno, ker nam ne dovoljava
v prostem boju prosto razviti vse svoje
moči. To omejevanje v klerikalnem
smislu postane nam našim Slovincem
lahko naravnost pogubno posebno
sedaj, ko se pogotič in veliki Nemci
v Avstriji čedalje bolj nacionalizirajo,
ko narodna ideja čedalje bolj proinja
in odvlja vse politično, kulturno in
gospodarsko njih delovanje in ko si
baš vstvarjajo veliko, mogočno, nemiko-
narodno stranko, katere bodo obsegali
v svoji sredi zastopnike vseh nemških
mislilnih in nemško-narodno čutečih
strank in stranic v Avstriji.

Da bodo moč te nemikarodne
stranke v bodočem parlamentu večja
nego je bila v minulem ter nje spili
na ministrstvo naravnost odločen —
o tem pač ni dvoma.

LISTEK.

Pijančevanje škoduje zdravju.

Predavanje na antialkoholnem zboru dne 27.
januarja 1907 v „Narodnem domu“ v Celju.

Govoriti mi je o uplivi opojnih
pijak na zdravje. Kot zdravnik opazam
že mnogo let, da je bil vajen in so ga tako
hotel nekako odvaditi vina — ob ne-
pravem času. Seveda taki, ki niso bili
vajeni vina, tudi pijančico prestojajo
brez vina in še boljše nego pijanček
z vinom. — Pri pljučni vžigeltji vsak
lahko opazuje, da ima bolnik mnogo
vročine in o vinnu se pojmi, da greje
— nerazumljivo je torej ljudem, da pri
boleznih s toliko vročino naj pije bolnik
še vino, ki greje in dela še večjo
vročino. Tako so sklepali tudi zdrav-
niki prejšnjih stoletij in prepovedali
so vino pri pljučnici. To pravilo, ki se
je vsekakor dozdajalo toliko jasno in
verjetno, podedovalo se je od roda do
roda in vkoreninilo se je tako v ljud-
stvu, da ga ni mogoče zlepa pr-
četi, da je to pravilo vendar le napačno.
To hočem pojasniti. Če pijek alkohol,
čuti takoj, da ti prihaja toplota in
lice ti postane rdeče. Zlasti v hudeh

mrzlo že ravno radi zmore, da niso dali
bolniku, kojemu so se vnela pljuča,
merice, ki je je bil vajen in so ga tako
hotel nekako odvaditi vina — ob ne-
pravem času. Seveda taki, ki niso bili
vajeni vina, tudi pijančico prestojajo
brez vina in še boljše nego pijanček
z vinom. — Pri pljučni vžigeltji vsak
lahko opazuje, da ima bolnik mnogo
vročine in o vinnu se pojmi, da greje
— nerazumljivo je torej ljudem, da pri
boleznih s toliko vročino naj pije bolnik
še vino, ki greje in dela še večjo
vročino. Tako so sklepali tudi zdrav-
niki prejšnjih stoletij in prepovedali
so vino pri pljučnici. To pravilo, ki se
je vsekakor dozdajalo toliko jasno in
verjetno, podedovalo se je od roda do
roda in vkoreninilo se je tako v ljud-
stvu, da ga ni mogoče zlepa pr-
četi, da je to pravilo vendar le napačno.
To hočem pojasniti. Če pijek alkohol,
čuti takoj, da ti prihaja toplota in
lice ti postane rdeče. Zlasti v hudeh

zimsken mrzaz ogreje potirak alkohola
kaj prijetno zmrazje nje. Kako to?
Alkohol ima lastnost, da se kri na po-
vršju telesa nabere v večji množici in
žilo postanejo bolj polne krvi — in
lice ti zardi. Ne dolgo pozneje pa se
staka kri in prenapolnjenih žil na po-
vršju telesa nazaj proti srcu in sploh
proti notranjim organom.

Na površju telesa se je kri shla-
dila in ohlajena se staka v notranje
telo in ga ohladi notranje. V dokaz
da je temu res tako, ti služi toplotmer.
Če daš bolniku, ki ima pljučno vžig-
eltjo, toplotmer pod pazduho, pokazal
bo za 2 do 4 stopinje višjo toploto
nego jo opazujemo pri zdravem človeku.
Če pa mu daš gotovo množico alkohola
in čez nekaj časa zopet meriš telesno
toplotu, videl boš, da se je telesna
toplota znižala. — Še drug dokaz naj
omenim za dejstvo, da alkohol znižuje
toplotu. Če se popolnoma zdrav človek
hudo opijani, tako da obleti nezavesten,

in ti mu meriš telesno toplotu s toplo-
merom, videl boš, da ima za 2, večših
celo za tri stopinje nižjo telesno to-
plotu, nego trezen, zdrav človek. Alko-
hol jemlje torej človeku toplotu in iz
tega sproka tako pogostoma zmraznejo
pijanci, četudi ni tako mrzlo, da bi
zdrav človek, ki na prostem zaspi —
zmrazil.

Če torej najdete pijanca v precej
mrzlem vremenu nezavestnega in če se
ga hočete umiliti — kar je dolžnost
— ne dajte ga zamehovati, temveč
spravite ga v toplo sobo, ne pa v
listnico, kakor je to navada, dajte mu
črne kave in preskrbite zdravila. Ne
more se dovolj obojati gusnih zdra-
viljskih načinov, ki so med našim ljud-
stvom v navadi za zdravljenje popo-
loma pijanih ljudi. Teh zdravil nečem
omenjati, večini od vas so itak znana.
Umiliti se pijančka in šele treznega
skrajnaje prebrniti in odvrtiti od vžig-
evanja opojnih pijak.

Taj mogući narodno - nemški stranci naspozi nas bode zastopala klerikalna „Slovenska zveza“, katere se bode vezala z nemškimi klerikalci, ki so v narodnem obziru itak nasilen ter jim ni treba braniti drugega, kakor svoje strogo strankarske klerikalne koristi. — vezala se bode nadalje z agrarci, kateri stoji več ali manj pod vrhovnim poveljem fevdalnih in kot takih tudi klerikalnih veleposrednikov ter končno s krščanskimi socialci, ki so tudi v svojem bistvu klerikalci čeprav malo druge barve. Da bode v tej družbi malo razumevanja za naše narodne, politične in kulturne potrebe, je jasno.

Kam usi vodi klerikalizem, videli smo že doma na Slovenskem, kjer nas je razdelil tudi v gospodarskih in kulturnih vprašanjih v dva stroga ločena tabora. Ta razpadajoč in deliven vpliv se kaže pa v vsaj svoji pogumnosti v Dalmaciji, na Hrvaškem, v Bosni in Hercegovini kjer je izkopal med katolički in pravoslavni nepremostno brezdno ter bode, ako se narod ne ovesti in se ga ne otrone, upropastil jugoslovansko idejo politične, kulturne in gospodarske vzajemnosti.

Prihodnje volitve prinesejo klerikalizmu še novih uspehov na Slovenskem; spamo pa, da se bode začelo kmalo tudi v glavah ohih volivcev jasniti, kateri niso nikdar premisljevali o važnosti volitev. Premisljajejo naj sedaj, čas novih volitev se bliža.

Svetovno-politični pregled.

Domače dešje.

Gospoška zbornica je v svoji zadnji seji dne 29. m. m. sprejela še nekoliko zakonskih predlogov, med drugimi takon o nepošteti konkurenci, o kongru, odločila pa je zakon o obveznem jamstvu avtomobilistov; sportske gospoške zbornice so zmagali nad juristi in socialnimi reformatorji.

Dne 30. jan. je priselila uradna „Wiener Ztg.“ cesarski patent, s katerim je poslanska zbornica razpisana in zakonodajna doba formalno zaključena.

Vlada je v isti številki uradnega lista priobčila nek proglas, v katerem razpravlja o pomenu splošne in enake volilne pravice za Avstrijo in za naš gospodarski in politični razvoj v nastavajoči dobi splošne demokratizacije.

Vladni proglas poudarja dolžnost volivcev paziti na to, da si izvolijo za svoje zastopnike ne moče, ki se jim bodo samo laškali, ampak take, kateri si bodo v sveti svoje težke in odgovorne naloge kot sodelovalci pri zakonodajstvu in sodelovalci vseh državnopravnih, kulturnih, gospodarskih in na-

rodnostnih vprašanj. Volijo naj moče, kateri vedo, da ima parlament svrhu s pozitivnim delom služiti državi in blaginji prebivalstva ter imajo v ta namen potrebno strokovnjsko znanje.

Volitve bode, kakor vlada obljublja, čimprej razpisane. Po neki icjavi ministrskega predsednika bode volitve dne 7. maja, ožje volitev pa 14. maja t. l.

Kakor listi poročajo, kmalo tudi v Avstriji vstvariti v vsakem ministrstvu mesto državnega tajnika, kateri naj bi ministru odlašal delo in ga kolikor mogoče zastopal v parlamentu. Za posklnajo svedelo najprej v vojnem ministrstvu dva državna tajnika, enega avstrijskega in enega ogrskega.

V ogrskem parlamentu je v razpravi o skupnih državni stroških za Ogrsko in Hrvaško izjavil ministrski predsednik Wekerle, da bode Ogrsko v Bosni podpirala samo take železnice, katere to dežele tesneje vežejo na Ogrsko, v tem smislu bo tudi vplivala na tarifno politiko bosanskih železnic ter bode sploh parila na to, da se v Bosni in Hercegovini ne svetlajo kak „taj“ vpliv, pač pa, da se ožive in razširijo simpatije do Ogrske.

Polenji je končno podal svojo demisijsko, a v zadnjem trenutku je stavil še nesramne zahteve. Zahteval je, naj se mu dovoli, da o svoji demisiji sam spregovori v parlamentu in naj mu parlament v tej ali onej obliki izreče zampano. Predsednik zbornice Jasth in Wekerle sta ga končno pregovorila, da to ne gre in da se mora zadovoljiti z resolucijo stranke neodvisnosti, katere mu izreka svojo zahvalo za njegove zasluge, ki si jih je pridobil za stranko in kot pravosodni minister. — To je poltenjakoviču Polenskyj prenelo in neodvisnjaki se boje, da bode zašel odkrivati tajnosti iz političnega možvirja madžarskih strank.

V hrvaškem saboru je polotaj zelo nevaren. Starčevičevci obstruirajo, ker hočejo, da se iz adrese na kralja na vsak način odst. ani beseda „srbski“.

Ta klerikalna gospoda pod vodstvom slabo krlušnega žida Franka noče siliti o spravi med Srbi in Hrvati in se frivočno igra z usodo svojega naroda.

Unanjo država.

— Srbija. Novi srbski poslanik na Dunaju dr. Šimić je izjavil, da je prepričan, da pride na temelju zadnje ogrske note med Srbijo in Avstro-Ogrsko do sporazumjenja in do ureditve gospodarskih razmer. Srbija ima trdnjo voljo osirati se na industrijo svoje sosedo, pričakuje pa in zahteva, da se ta osira na nje poljedelstvo. Avstro-ogrsko industrija je dobivala tudi ves čas carinske vojske veliko večino srbskih državnih naročil za

se pa najraje takrat pojavi, če si je človek polomil kosti in ne na mah zdrži opojnih pijak — svedoča poudarjam se enkrat, ako jih je bil vajen. V tej bolezni, če ne dobi pravčasno alkohola, tudi lahko umre. Tak bolnik toraj naj tvizra, dokler leži, najmanj toliko alkohola, kot ga je bil vajen — a potem ko okrevra, se naj lele odvadi opojnih pijak.

Takih slučajev, kjer mora človek piti vino, bi povdal še nekaj, a ni jih veliko, pravzaprav so prav redki. Opozoril bo naše vedno vesten zdravnik, katerega se zaspane. Ogromna večina je nasprotno slučajev, v katerih smatra naše ljudstvo alkohol za našo korist — dočim je skrajno škodljiv! Kar posejemo v sredino te smvri in začnimo pri otroku. Stari prav radi dajejo svojim malim ljubeznjivkom malo „vinča“ — „samo par kapljic“

vojejo in železnice; to je dr. Šimić s statističnimi podatki dokazal. Kar nemški listi pišejo o nevarnostih na Srbskem v političnem in gospodarskem obziru je zlagano do besede.

— Bolgarija. Knez Ferdinand in njegov verni pomočnik Petkov palnjeta na Bolgarskem, da je groza. Najgriši absolutizem vlada v vsem in povod. Nejevolja v narodu raste od dne do dne. Listi svare Ferdinanda ter ga spominjajo na usodo Rutenbergja, v Plovdivu je brkose policija naglala zeko roparsko bando, da je napala delavsko drništvo „forba“, ko je šel imelo gledališko predstavo. Delavci so se branili, dva roparja sta obšla mrtva na mesta, nekoliko delavcev je ranjenih, vlada je pa dosegla svoj namen in je proglasila v Plovdivu obredno stanje. S takimi sredstvi vladata Ferdinand in Petkov.

Črna gora. Ministrstvo je podalo demisijsko, ker je narodna skupščina zahtevala naj postavi prejšnja ministrstva iz absolutistične dobe na zlatono klop — a sedanje ministrstvo ni tega hotelo storiti. Knez je prepuštil skupščini, naj si sama sestavi novo vlado, skupščina predlaga kneza, naj potrdi zopet bač odstopke Radolovića in vse njegove kolege v ministrstvu. Kriza se ni rešena. Radolović je tudi v stiski, ker ne ve, kako bi dobil potrebn denar za ureditve uradnih plač, za gradbo cest in železnic od Bara do Skadarskega jezera. Boriti se mu je proti velikim iztrgom, ki je inozemstva delujejo proti njemu, a nastaja se je, da se kriza ugledno reši.

Dopisi.

Braslovče. V nedeljo 21. dne januarja imel je kmetijski potovalni učitelj g. Franc Gorican pri nas poačni govor. V novi toli se je žiralo mnogo zavodnih kmetovalcev, ki so z zanimanjem sledili času primernemu razmotrivanju. G. podavatelj je omnil v svojem govoru najprej važnost umetnih gojvil v sunnem gospodarstvu, priporočal porabo kmetijskih strojev, zlasti pluga za globoko oranje zemlje, da se spodnje nerazkrojene rodilne smvri zemlje spravijo bolj na površje, kjer pridejo potem v dotiko z zrakov in sesalnimi koreninami.

Pri nas je poraba umetnih govil takorekč splošna, vendar se dostikrat tudi v tem oziru greši, ker nariskod misli, da je vsako umetno goviljo dobro za razne zemlje in se potem čudi, če ne rastline kljub zdadni uporabi umetnega govilja vendar ne prinašajo razmerno večjega prideika. To pa je zato, ker je dotični posestnik govilj s takimi smvri, kakoršnih je v

njegovi zemlji dovolj, ne pa z dragimi, kakoršnih primanjkuje v njegovi zemlji. Zaradi tega je govrnik priporočal, naj bi si vsak kmetovalec napravil na svojem posestvu poseben oddelak, če tudi v mali meri in v kratkem se bo prepričal, katero goviljo njegovi zemlji najbolj uraja.

Umetna govilja naj bi se narodevala le v celih vagonih, sicer so predragi in naj bi se tudi polijala kamniti poskusevalnici v preiskavo, če vsebujejo napovedano usodno to ali ono — silne smvri, ker tovarne dostikrat polijajo manj vredno blago, senalajo se na brezbržnost odjemalcev.

Poseben pomorost pa je obračati hlevskemu knoju in zlasti gnojilci. Gnojilca naj bodo na primeren mestu in z največjo skrbjo je zbirati gnojnico in isto uporabljati na gnojilca sanem v zboljšanje gnoja. Je bolj pa na travnikih, kjer so vspehi izredno dobri, skoraj boljši kot pri porabi dragih gnojil. Kmetovalci, ki ste zares napredni, dajate svojim sosedom dober vzgled s tem, da si napravite cementovane jame za gnojilce in ne puščate odtekati tega izbornega gnojila po vsilkih cestah!

V svojem drugem delu govora nam je pa g. predavatelj dal nekaj praktičnih navodil o sunnem sadjarstvu. Zlasti je priporočal, naj bi se sadilo manj vrst, pa iste v večji meri, kajti le potem je upati, da se blago spravi po visoki ceni v denar. Nadalje predava o uporabi sadja in šeli, da bi se zopet udomačili pri nas suho sadje, ki je prav točna jed ter naj bi ne bilo nobene hiše brez krpčilnega in zdravega sadjeca.

Da se sadjarstvo bolj razširi, ima Štajerska 2 deželni drevosenci, eno v Glendorfu, drugo pri Celju. In Glendorf gre drevje večinoma na svedenje in agornje Štajerske, celjska drevnica pa je namenjena spodnjemu delu dežele in se bode drevna oddajala iz teh nasadov ale prihodnjega leta. Zato pa ne zamudite kmetovalci prilike in naročaje tve, sedaj pri g. Goricanu ali školskem vodstvu sadno drevje, sicer bodo posegli po njem kmetje iz središnja in agornjega Štajerskega. Popolnoma vzgojeno drevo stane 70 v, to je cema, za kakšno takih dreves se more odati nobeno zasebno podjetje. Dežela vzdržuje te nasade z davčnim denarjem, zato pa ne smemo zanesti ugodne prilike.

Živahno pritrjevanje ob shlopu govora je jasen dokaz, da je predavatelj govoril zares in skuhnje in nam podal nekaj jako praktičnih migljajev. Dal Bog, da bi njegove besede med zavodnimi Braslovčani obrodile mnogo zdravega klanja. Končno še pripominjam, da se bode storili potrebni koraki, da se prihodnje leto pri nas svedejeoradnapredavnanja o gospodarskih stvarih in sicer skor cel tedna v mesecu januarja.

Braslovče. Dne 19. t. m. je imelo takajkine bralno društvo „Edinost“ svoj letosnji občni zbor. V svojem posdrva je gospod načelnik posdrval dejstvo, da je društvo doseglo preteklo leto najvišje število članov (nad 50) in se je prenovil društveni oder, ker stari ni več ustrezal svojemu namenu. Da je imel blagajnik s tim gospodariti ter je mogel premagati precejšnja plačila, zahvaliti se je dokaj rednega vplačevanja čistih članov, našim vrlem dijetomom, slasti pa sredičkoma rojaku gosp. Lavodavu Friedrichu, ravnatelju amerike banke v New-Yorku, ki je društvo poklonil 100 K.

Dr. Anton Schwab.
(Dolje.)

Preteklo leto pa je posegla tudi smrt s svoje košane roko v naše društvo ter nam je izgrala in zabil vstrel akromer. Blagaja in najodličnejša člana, ki si delal časti le v svoji rodbini, zaradi tvojega rojstnega kraja, svetlosteu trga. Bil je to blagopojni gospod stolni prot. Lavrentij Herg, ki mu je bilo vse pri srcu, kar se je vrtilo in godilo v Srednjem ter je redno podpisal naše društvo v svojini običajnih prispevki. V znak hvalečnosti in pobožnosti pokojnikovega spomina so naravnost stoji zaključili trikrat "Slava!" njegovemu spomenu.

Društvo je priredilo preteklo leto dva zabavna večera. Prvikrat je govoril društveni blaginjak g. F. Horvat s stitjenjem dober, — drugikrat pa naš rojak g. prof. Dr. Masten v Kranju o Stanka Vrasa in njegovi dobi.

Običajno kegljanje na dobitke je bilo Mevlino oblikano in je, kakor tudi vprisanje gledališki igri, vrglo društva gnetni dobitki.

Med letom se je urenila društvena knjižnica in vsak član je dobil seznam knjig. Upati je, da se v tekočem letu šteje knjig pomesti.

Nedelnikom je bil izvoljen dozdani sadelnik g. Anton Koci, tajnikom g. Dr. Majster, blaginjakom g. F. Horvat, knjižničarjem g. Fr. Kočvar, razen teh pa še v odbor g. F. Dogla, J. Borko in M. Ivanca.

Sklonilo se je tudi tekoče leto prirediti zabavne večere. Na prošnjo društvenega sadelnika pride predavatelj gosp. prof. Dr. L. Pivko in Maribor, objubil pa je tudi "Slov. zgod. društvo", da nam podlje predavatelja.

Da bodo imeli člani priliko spoznati Gregorčičeve pesmi, priredil se bo Gregorčičev večer.

Člani bodo imeli v bodoče brezplačni vstop pri vseh društvenih prireditvah. Društvenikom bodo na ta način pooblašeno za znanost in razsvetljanje, kar je smoter našega bralnega društva.

Slovenske novice.

Štajersko.

— **Priloga.** Imenik štivilki je prišel na "Zadrugo", katera prinaša obito velenimilij razprav in člankov, kateri bodo gotovo vsacega, ki se kotlika bavi z narodnim gospodarstvom zanimali. Opazujamo svoje čitalce na oceno, katero je pridobila "Domovina" v svoji 8. številki od 18. januarja t. l. iz perosa priznanega strokovnjaka ter priporočamo vsem, naj siirijo "Zadrugo" v čitalnicah in izobraževalnih društvih; za vse one, ki hrepene po boljši strokovni izobrazbi, je ta list v resnici dober pripomoček v dosegu te svrhe.

— **Zabavni večer.** "Slovenskega delarskega podpornega društva" v Celju se vrši danes zvečer v društvenih prostorih. Člani, udeležiti se mnogobrojnih zabav bo izbora.

— **V "Skalni kleti"** bude 3. svetana domača zabava s plesom. Ogozvarjamo slavno obhajilo, saj se v obilnem številu udeležiti. — Začetek ob 4. uri popoldne. Vstopnina 40 vin. za osebo.

— **Trgovski plesni večer** dne 2. svetana 1907. Iz poročil, katere dobivamo od zunaj posnemamo, da bude večer, katerega čisti dobitki se namenjen zakladu za ustanovitve trgovske bolnišnice blagajne za Spod. Štajersko, glede oblika nadkrilili vse dosedanja enake prireditve.

Enakih prireditve, na katerih se sudeje trgovci in celega Spodnjega Štajerja, kakor tudi nastavljeni in se v družbi spoznavajo, se ne more do-

volj pohvalno omeniti, kajti s tem je moglo pridobiti marikateroga, da stoji v vrsto onih bojnikov, kateri delajo za osamosvojitve slovenskega trgovskega stana, kar bude našemu narodnemu življu krepka podpora. Mi želimo, da bi bil gnetni uspeh venčka z ozirom na dobrodelni namen nujen in se nadajamo, da stori vsakdo v dosegu tega, svojjo dolžnost.

— **Štralsko** dal bude vsakemu, koder ne poseti na postno nedeljo samake "Bele redute".

Nestavilno novih skupin se nam prijavlja dan na dan ter bomo poročali lahko v prihodnjem listu o najzanimivejših, najnovnejših skupinah, ki posetijo našo "Belo reduto" in ki izmenjajo vsakogar.

Velikansko pridobitev imenovati pa moramo posebno eno skupino, katere nastopi letos prvič, kar obstoji svet.

Objavili smo molčati o tej skupini samo štev v tem listu, prihodnjim izdamo gotovo. Ne moremo se dovolj načuditi iznajdljivosti našega občinstva. Naravnajo nam take kostume, da se nam o njih niti sanjalo ni.

Pridite le v belih maskah! Prijavljajte skupine! Oglasite se za vabila!

— **Za "Sokolski dom"** v Celju je daroval br. dr. Dragotin Trevo, odvetnik in dedelni poslanec v Gorici K 100 — ko se bude pričelo a starbo. Nadalje je darovala slavnja Posojilnica št. Jakuba v Rodu na Koroskem K 25 —. Oba darovalca bodita za zgled štajerskim roditeljem in štajerskim slovenskim denarnim zavodom. Po vsej širni domovini se zanimajo roditelji za "Sokolski dom" v Celju, zato se s tem večjo opravilnostjo nadejamo, da se bude ob skenjanju letnega računa spominjal te marikateri slovenski zavod našega narodnega podjetja, vsem pa, da bodo prednjačile štajerske posojilnice. Celjski "Sokolski dom" ne bo zgolj lokalnega pomena — namenjen je predvsem v obrambo obmejnih štajerskih Slovencev. Zato posnemajte darovalca, katerima izražamo iskreno sokolsko hvale!

— **Vodstvo mestnega urada** je danes definitivno prevzel dr. Oto Ambroschitsch, ki je napravil nedavno praktični izpit o politični spravi pri namestništvu v Gradcu.

— **Promocija.** V četrtek, dne 31. januarja t. l. je bil promoviran na graškem vsehšilišni pravni praktikant g. Gvidon Srebrs doktorjem prava.

— **Učiteljstvu, ki pride** dne 2. svetana t. l. v Gradec je sledilo prirediti tukajšno slovensko tel. društvo "Sokol" v prostorih "Zum wilden Mann" (Jakominigasse 3) družabno večer. Začetek ob 8. uri zvečer.

— **Shod štajerskega učiteljstva** v Gradcu dne 2. svetana. Vsi udeleženci tega shoda, kateri šteje prosojilci, dobe vsa potrebna pojasnila v hotelu "Kaiserkrone" (Färbergasse).

— **Imenovanja.** Višje delne sodnije svetnik dr. M. pl. Ivichki je imenovan svetnikom višje delne sodnije v Gradcu; delne sodnije svetnik Wenzel Unterkreuter je imenovan podpredsednikom okrajne sodnije v Ljubnem na Zgor. Štajerskem, delni sod. svetnik dr. Oto Rittler v Gradcu, višjim svetnikom pri delni sodnji v Gradcu, del. sod. svetnik Adolf Elner v Ljubljani svetnikom višje delne sod. v Gradcu, del. sod. svetnik dr. August baron Odeila višjim svetnikom pri del. sodnji v Gradcu, delni sod. svetnik Josip Warmbrand v Gradcu in Jos. Gregorin v Celju sta dobila naslov in značaj viš. del. sod. svetnika, državni pravdnik v Gradcu Alfred Amschl je imenovan višjim državnim pravdnikom v Gradcu.

Ta imenovanja, posebno pa imenovanje višjega državnega pravdnika dokazujejo, kako opravljeno je bilo, kar je "Domovina" pisala v svojdnu dne 2. novembra t. l. št. 128. Takrat smo dejali:

Kakor se bliži, pride sedaj višjega državnega pravdnika namestnik iz Gradca proč, za višjega državnega pravdnika v Gradcu je pa izbran drž. pravdnik iz Gradca gosp. Amschl, za njegovoga namestnika gosp. Wilhelm; oba ta dva gospoda sta službovala vse čas v Gradcu ali vsaj vedno med Nemci ter se znata slovenski, ali nista imela nikdar prilike svoje znanje, do sta si ga morda v kakem kurzu kaj pridobila tudi praktično v službi v slovenskih krajih preizkusiti in spopolniti. To nameravano imenovanje je za Slovence ne samo krivično, ampak v pravem oziru naravnost nevarno! V področje višjega delnega sodišča v Gradcu spada skoraj toliko Slovencev, kolikor Nemcev, zato je tudi število slovenskih pravnih, o katerih se ima izreči višje državno pravdnikstvo in stavi svoje predloge glede kazni, približno tako veliko, kakor število nemških pravnih. Za gola vest in spoštovanje do pravdnosti bi torej zahtevala, da oba, višji državni pravdnik in njegov namestnik, znata popolnoma jezika svojega državnega področja in da je eden od njih tudi po rodu Slovenec. Kako naj si tudi državni pravdnik vsaj svojo sodbo o pravi in na stavi pravi predlog, ako pravnih spisov ne razume in je prišiljen si te vedno s pomočjo tolmača predstavljati na nemščino? Zakaj bi slovenski obtoženci morali biti v večni nevarnosti, da se jim odmeri neprimerno visoka kazen, ker višji državni pravdnik ali njegov namestnik ni razumel pravnih spisov, in je bil po svojem tolmaču sotočno podočen o njih vsebini? Tu črt pravne nesigurnosti in množični je pravnih zmot, ki še tako in tako razburja naše prebivalstvo, je vest o tem nameravanim imenovanju se neizmerno pomnila in to tem bolj, ker bi s tem bila dana prednost uradnikom, kateri so vedno službovali v Gradcu in niso imeli prilike se tudi v jezikovnem oziru sposobiti za mesto, na kateri bodo postavljani, pred slovenskimi in v slovenskih krajih službojočimi nemškimi uradniki, kateri so slovenščine zmoini. Na te dve mesti apadu en Slovenec in en slovenščine v besedi in pisavi zmoini Nemec, kateri je svoje znanje slovenščine v službi praktično dokazal in ne samo s kakim, Bog ve kje in kako pridobljenim sprječevalom podpel. Amschl gotovo ne zna niti besedice slovenski, najbrže tudi ne Wilhelm, ker drugače ne bi bil vedno med Nemci (sedaj v Gradcu) služboval. Amschl tudi po službenih letih ni najstarejši prosoilec. Tako imenovanje, kakršno mi zahtevamo, je utemeljeno v faktičnih razmerah in številu slovenskega in nemškega prebivalstva v področju višjega delnega sodišča v Gradcu, to zahteva pravna varnost Slovencev na Spodnjem Štajerskem, Kranjskem in Koroskem, za katere bi bila sicer enakost pred postavo le prazna fraza."

Zgodilo se je, kakor smo pisali. Pravosodni minister dr. Klein je z imenovanji čakal, dokler so šli posilenci domov. To se je zgodilo minoli ponedeljek, danes so imenovanja po ministru Pradeja volji že gotova stvar. Program, katerega si je nemška ljudska stranka postavila nedavno v Ljubnem — zanesi vsake kolikaj dosegljivo mesto v državni upravi, se neznansko naglo izvršuje. Minister Prade komandirja in vsem drugim je pravo razkolje izpolnjevati njegov diktat Nemcem na korist nam na škodo!

— **Vodstvu "Družbe sv. Cirila in Metoda v Ljubljani"** v album. Blizu Maribora, je slovenska kola, kateri dela konkurenco katolrajski zavod. Na slednjem se prirejajo bogate bezicnice, ker se da s tem marsikoga obojito iz abotnejših slojev prelestiti in pridobiti. Slovenci morajo torej kolikor le moreče tudi v tem sredstvu ostati v ravnotežju s nemškimi in prirejajo tudi v božičnem času na slovenskem zavodu izstopajo primerno slovenost, na kateri se dele abotnejšim darila v obliki itd. V ta namen so prouili pred zadnjimi božičnimi prazniki tudi "Družbo sv. Cirila in Metoda v Ljubljani" za podporo. A prošnja ni bila uslišana, podpore ni bilo. Upostevamo pri tem okolnost, da morobiti stanje blaginje ni kazalo dovoliti podpore in bi se tudi gufove nihče več ne zmenil za stvar, ako bi dobili prosilci tako ali vsa, neko kakorkoli utemeljeno obvestilo, zakaj da je prošnja nesgodno rešena. Toda one, nad čem smo popolnoma opravljeno ogorčeni, je dejstvo, da se vodstvu "prepotrebne" naše šolske družbe ni niti zljubilo, da bi bile dale vsaj odgovor!! Da ledi v tej "močnejšini" sistem, o tem se bomo prepričali prihodnje. Gradiva dovolj!

— **Slovenec** v Severni Ameriki se čedalje bolje organizira; jo ter si pridobivajo čedalje večji ugled v Zjedinenjih državah. Pa tudi na svojo staro domovino ti slovenski Amerikanci nikdar ne zabije — in čim bolje so v Ameriki organizirani in čim več zaslužijo tim več pošljejo zopet črez morje. Te svote postajajo še prav znatne. Tako je samo slovenska bankovna tržnica Frank Sakser Co. v New Yorku in Clevelandu O. imela lanskoo let z danjšake poštino hranilnico nad trinajst milijonov krom prometa. Ta denar so slovenski izseljenci poslali v svojo slovensko domovino!

— **Šmarje pri Jelskih.** Čenjeri gosp. urdnik. V dopis iz Šmarje pri Jelskih, ki ga je "Domovina" v št. 12. letošnjega leta prinesla, se mene kot trikega župana nekako apostrofira v svrhu odprave nedostatkov, ki se o prostorih deklariše tako navedejo Jan injavljam, da se morem tej prošnji vstredi, ker ni ta šola samo trška in nismen od krajevne šolskega sveta, in ker niso šole podrejene zdravstvenemu nadzorstvu občine.

Vdani
Fr. Freutler,
triki župan.
Šmarje pri Jelskih, 31. jan. 1907.

— **Šmarje pri Jelskih.** Meseca novembra preteklega leta sklenila je občina trg Šmarje izključno slovensko uradovanje.

Da pa tudi občina okolica Šmarje v narodnem oziru nikakor ne zaostaja za triko občino ter da se zavreda svojih narodnih dolžnosti, pokazala je občinska seja dne 27. ja. narija 1907.

Obdornik gospod Mihael Skale je stavil v lasej svoj predlog: Občina okolica Šmarje uradaj v bodoče izključljivo slovenski ter zahtevaj vselej tega od vseh javnih uradov le slovenske dopisovanje, nemške dopise pa vračaj nerešene.

Predlog bil je od slovenskih odbornikov z navdušenjem podprtrljen in sprejet; ni pa našel milosti pri čestilnih giftno krote, od katerih sedijo v občinskem odboru četi trije.

Prvi toh je oskrbnik graščine Jelle, Matevž Hrup; da se je ta proti predlogu upenil, ma tega ne zamerimo, ker pod vplivom svojega gospodarja v takih slučajih ne sme drugače storiti.

Drugi odpadnik zove se Mihael Drobne, doma nekje v županjski občini, v sosesnici Prevorskega Joteka, kar je gotovo značilno.

Ta molakar je upokojeni otrok in bi bilo sedaj seveda nečastno za njega pridružit se takemu predlogu. Tretji obočevalec pujskega listica, kateremu je nedolžen predlog skoraj sapa zapri, je natarski (3) uradnik Fr. Sternad. Ta je planil na predlagatelja in druge odbornike, očitalje jim, da bodo z navedenim sklepom okoliško občino samo osramotili pred javnostjo. — Omeniti moramo, da je zadnji pri laniških dobitnih državnoobiskih volitvah volil Vračnata, da je pozneje deloval pri občinskih volitvah za izvršitel Stajčevičev pristavek in utegne v bodoče se strastneje nastopati, če se na ne pristiže peruti.

Slovenski zastopniki občine, okolica Šmarje, pomenu bodite na storjeni sklep, katerega bodo morali upoštevati in spopadati vsi javni uradi. Pokazali ste s tem, da ste vrli zastopniki slovenske občine okolica Šmarje in da ne daste krutiti jej po državnem osmernem zakonu zaježene pravice.

— **Smolnice pri Ptuju.** To pa so je naš očka Sodec „pograntali“. Kaj takega pa se bi pričakovali od njih; odkar nam županija, dobro znajo nemiki, o tem smo sploh vsi prepričani, da bi se tako postavili, kakor nam prita naslednji „certifikat“, tega pa si vendar nismo mogli misliti. Priznati moramo, da smo čezdaj podcejevali našega očeta župana.

Stvar je bila sledeča: Neka Franciška II. iz Hermanec je bila služka, a ker očka Sodec niso imeli pri rokah službene knjižice, izdali so naslednji potrdilni list:

„Certifikat mit welchem gibt an Hies Franziska II. Hemants Gemeinde Smolnizen Gebürtig in Jahren 1891 an 16/2 und derzeit Affentgemeinde Pobersch, gesittet Länglich, Nase Langlich, mund proport Harn blond es ist bevilig in Dinsten am Dinst Lensen in Dinsten anfechten zwei Jahre ist bestetigt gem Gemeinde Ante Smolnizen dos wurde Dinst Bödeln nach geschitt in der zeit zwei Voben.

Smolnizen am 4/12 08.

L. S. Ludwig Sodetz ga. m.

To pa to! Zakaj nečete, gospod župan, uradovati slovenski, saj vidite, da z nemščino ne gre! Zakaj pačite svoje slovensko ime na tak način! Vse vam ne pomaga nič, ime ostane vendar slovensko, če se obesite tri „tz“ na konec. Mogoče je slovenski jezik za vas premalokosten; da bi pokazali svojo visoko učenost, vrgli ste se na nemščino, je vašem mnenju jezik olikanega ljudstva. Pa ste grozno pogoreli. Ne vem, ali ste sploh sami razumeli to, kar ste napisali, kajti Franciška II., za katero ste svoje umetnost pokazali, kakor tudi drugi, ki so morali ta umotvor čitati, tega gotovo niso razumeli. Mislili ste pokazati, očka župane, svoj jezikovni talent, a blamirali ste se prav pošteno.

Zdaj pa vprašamo, kaj je vzrok tej nemuštosti? Že naslov tega dopisa nam pravi, kje tiči vzrok. V Ptuj, „Ptinski Stajere“, glasilo ptinjskih nemščinarjev, je tisti strup, ki kuni ptinjsko okolico. Ne kmetijski prijatelj, kakor se nam tako rad imenuje, ampak naš najhujši sovražnik slovenskega kmetja je ta list. Slovenski kmetje, kako dolgo ho se trajalo, da se vam odprejo oči ter vidite pogojo, v katero linate. Župan Sodec bodi vam v zgled, kaj zavzame tisti, ki veruje temu nemščinskim listu. Ali ni v Smolnicah nedolžno zavednega Slovenca, ki bi deloval to, da župan Sodec v prihodnje ne bode imel več prilike, smestiti občino pred slovenskim svetom. Zavedajte se tudi vi

vaščani, da ste na stroji zemlji sami gospodarji ter gospodarite v istem jeziku, katerega vas je mati nešla!

— **Vinski sejni v Ormožu,** dne 31. jan. t. l. bil je primeren za prvo prireditel takih glede pridelavcev kakor tudi kupcev — uvažajo posebno neugodno vreme — prav dobro obiskun. Prodalo se je precej prav dobrega vina iz leta 1906 liter po 46 v do 60 v; istočasno pa tudi starega vina iz let 1900—1905 po primernih cenah. Največ kupcev se je pa odločilo — ko so vino poskušili, iti na dom k razstavljenem.

Prirediteljem, v prvi vrsti kletarski zadrugi v Ormožu, pod nadzorstvom vrlega, osivelega rodoljuba g. dr. Grčeka in dežel vinarstvena inštruktorja g. J. Asič-a se mora izreči priznanje.

Kupci so prišli iz Ljubljane, Zagorja ob Savi, Celja, Savinske doline, Vojskna, Šmarja pri Jelah, Ponikve in J. 2. Maribora in drugih raznih krajev Stajerske. Sejna udeležili so se tudi državni, deželni in drugi strokovnjaki vinarstva.

Sejna se pa niso udeležili ormoški posil-nemci, akoravno so bili vabljeni in voljeni v pripravljani odbor — kojih pa hvala Bogu takih nismo pogrešali — toliko bolj, da je vsaj imela prireditelj tembolj slovenski značaj pod geslom „Svoji k svojim“.

Le tako naprej in sicer strogo na celi črti v gospodarstvu in političnem oziru in v kratkem bomo videli uspehe, koji bodo Slovincem še bolj oči odprli. Kletarska zadruga v Ormožu in vinogradniki ljutomerskega in ormoškega okraja napravili so pa splošno najboljši utis na kape in goste.

Z ozirum na prav dobro urejeno kletarstvo omenjenega društva, ter obilno zalogo izvrstnega vina po primeroma nizkih cenah — se to društvo najpotreje priporoča slovenskim gostilničarjem in drugim vinskiim kupcem.

Prihodnje leto se pa vidimo zopet v krasnih slovenskih gorah.

— **Ljutomer.** Kostumni venček „Murskega Sokola“ je nad vse sijajno uspel k čemu so pa največ pripomožili dragi gostje iz Ivanjkevec, Mal. Nedelje, Ormoža, Sv. Križa, Sv. Jurija, Vel. Nedelje itd. Pogrešali smo to pot zopet več narodnih rodin iz trga, kar je granja vredno. Ali ne zasluži to društvo več simpatij od strani domačinov? Vederemo!

Dronaga g. Sečena je bila natičena čilski plesalk in plesalec. Iznenadili so nas res krasni kostumi, a želeli je, da se drugi oči jemlje bolj na narodne noše naših slav. bratov. — „Murski Sokol“ se naprosi, da začne kmalu realizovati misel ustanovitve „Sokolskega doma“ v trgu, ko so do sedanjih prostori za naše prireditelje pretesni! Tedaj na delo! Nazdar!

— **Borka s Kurentovih dnij „Slovenskega Gospodarja“** V štev. 4. pridružje „Slov. Gospodar“: Kupujte pri narodnih trgovcih in obrtnikih. Jako težko stališče zavzemajo slov. trgovci in obrtniki v Mariboru, kar imajo premalo, ali pa sploh nobene podpore od strani Slovincem itd. Slodi se kopica navdušenih stavek, ki so ogrevajo vsi za slov. trgovce. Vse lepo. Ali ljudej, ki imajo pri tobi, ljubi „Gospodarček“ prvo in zadnjo besedo, ki so vsi dobri katoličanje in seveda tudi vrli rodoljubi — tega jim ne odrekamo — tudi troj boteček, ki ima vtišeno svoje ime na troji snajki — so slepi za troje predpustne pridige. Sve Kurent se blizu in zato mu ne zamerni, da je postavil pravilo: „čedi najprej svoj prag“ na glavo. No, čimče je vabotil pri nas kaj sliša — saj bi kmalu pust, in nekdo, ki ni mogel na Parnas, ker so ga imeli za

plagijatorja ti je zapel v ne-večen spomin pesenke s tem le šopavim koncem:

a v tem je taka sodna naša: če drugim pridigati hoček, pa sprehoditi sam se noček, nam ljubi je molk kot troja knja.

Kranjsko.

— **Izraz posredovalnice slovenskega trgovskega društva „Merkur“ v Ljubljani.** V službo se sprejme: 1 posredovja špecerijske stroke, 1 knjižgovodja in korespondent, 2 kontoristi, 7 pomočnikov mešane stroke, 3 pomočniki špecerijske stroke, 2 pomočnika manufakturne stroke, 1 pomočnik težninarne stroke, 1 blagajničarka večja laščine, 3 učencev. Službe iščejo: 2 knjižgovodja in korespondent, 1 kontorist, 11 pomočnikov mešane stroke, 2 pomočnika špecerijske stroke, 3 pomočniki manufakturne stroke, 2 pomočnika težninarne stroke in galant stroke, 8 kontoristinj, 3 blagajničarke, 3 posiljak.

— **„Akademija“** je imela do sedaj tri odhodne seje. Odhaj je prevzel prirejanje predavanj hrvaških vseučiliških profesorjev, ki so se po iniciativni prof. dr. Flešča in valed posredovanja prof. Vjekoslava Klačića iz Zagreba odzvali v velikem številu. S temi predavanji se prične meseca februarja. Sklenilo se je dalje, da se začne (najprej v Ljubljani) s prirejanjem kursov za analifabete. V ta namen se stopi v zvezo s slovenskimi šolniki glede pedagoške strani vprašanja, tehučno upravno stvar prevzame društvo, ki izda po šolnikih obdobjem analifabetični abecednik in navodilo za pouk.

Izdajo se dalje vzorna pravila po katerih se čitalnice in knjižnice spreminjajo v javne, kakor tudi zapisnik knjig in časopisov, ki jih priporočamo v nakup ex. narocanje.

Predavatelje prosimo, da vsako predavanje naznanijo poprej tajništvo, svoje člane — čitalnice in bralna društva pa, da javljajo svoje želje glede predavanj itd. kakor tudi, da naznanjajo svoje občne zbere in vse sklope, v kolikor se tičejo ljudsko izobraževalnega dela.

Primorsko.

— **† Dr. Josip Abram,** dolgoletni deželni poslanec in deželni odbornik je umrl dne 29. januarja v Gorici v dobi 74 let. Pokojnik je bil rojen v Tupeljah na Krašu in je v deželni zbor zastopal kranjske kmetске obline ter je bil tudi dolgo vrsto let deželni odbornik. Pri zadnjih volitvah 1901 l. dr. Abram ni več kandidiral ter se je tudi kot odvetnik umaknil v privatno življenje. Pokojnik je bil pesenjak skoz in skozl ter je stal vedno zvesto na narodni strani. N. v. m. p.

— **Nova podjetja.** V Trstu so osnovali novo delniško društvo, katero seveda v Rojani tovarno za cement. Surovine bode dobivalo v svojih dolih v Rojani. Bratje Cosulich osnujejo v Trzinu (Montebellu) novo ladjovaljo na doline. Delniški kapital bo značal 4 milijone kron. V ladjovalji bode 5 dokov ter bode mogoče staviti h kratno po pet ladij v velikosti do 10 tisoč ton.

V Gorici sta zaprosila Frusini-Sessler za koncesijo, da se jima dovoli sezidati vpenjačo (drahtschleichen) na Sv. Goro, električno železnico iz Lovrane do Kraja ter železnico iz Gorice na Trzin in od tod do Gradača na eni in do Sistjane na drugi strani.

— **V redni stranki zbor** sklicuje jugoslovanska socijalna demokracija na 2. 3. in 4. februar 1907 v Trst. Zbor se bo vršil v veliki dvorani „Del. doma“. Glasilo jugoslov.

socijalne demokracije, „Rdeči Prapor“, prvi k temu zboru v svojem uvodniku: „Letošnji zbor se ima pelati v prvi vrsti s praktičnim delom in z aktualnimi rešitvami. Programatična vprašanja in teorije stoji v ozadju. Zbor bo seveda socialističen in tudi njegova posvetovanja in sklepanja so posvečena končnemu cilju stranke.“ Članek pravi nadalje, da ne morejo stremelja za tem končnim ciljem odslužiti trenutne razprtije in burne debate na obsežnih zborih. Vendar pa „na našem letošnjem zboru ni pričakovati razbirljivih kriz. O marsikateri vprašanju se pojavijo lahko različna mnenja in strankin zbor ima ravno namen, da se jih išči. Ali vsi napreduje, ki se utegnejo pokazati, bodo neskončno oddaljena od nesoglasja v načelih; v vsaki stvari se pojže le za to, katera sredstva so bolj primerna, katere poti so bolj praktične za izvršitev dela in za dosegajo cilja. Prav zato pa je želeli slobodne debate in mnogobrojne udeležbe v razpravah, da se pojavi vsako stališče, utemelji vsak nazor in da se skrajnost tem lažje izreče za tisto, kar je najbolje. Na zboru se ne bodo razpravljale razne malenkosti iz krajevskih organizacij, ampak „v prvi vrsti stoji vprašanje organizacije, glede katere je pač jasno, da ji mora služiti za podlago nova razdelitev volilnih okrajev.“

V čisto slovenskih volilnih okrajih je to organizacijo lahko izvršiti; toda „tudi v narodno mešanih volil okrajih, v katerih prihaja slovensko delavstvo sploh v poštev, se mora, kjer se ne ni zgodilo, ustanoviti take organizacije, ki morajo seveda v splošno delavskih staveh delovati spraznoma z organizacijami drugih narodov.“

S sklepom na skupnem kongresu avstrijske socijalne demokracije l. 1897 je bila sklenjena organizacija po narodnosti in s tem sklepom je v stranki ustanovljena narodna avtonomija, in naša stvar je, da je porabimo povsed.“ Članek govori nadalje o strankini taktiki, poudarja, da je zmagala socijalna demokracija njene velike uspehe poleg navdšenosti in pozitivnosti pristane, zdosti dostojno nastopanje v javnosti in pravi, „da je sicer včasih zelo mikavno goščo „lilin s klinom“, da se pa končno zasneženje vsaka snovost nad tistim, ki jo upanja. In če mora skriti socijalna demokracija z vse trmno za vzgojo delavstva in že zaradi tega strogo poziti na olikanost pri vsakem nastopu, je to še posebno potrebno na Slovenskem, kjer je že izrak na vsakem polju premalo delavnih moči in je pravo hudo delavstvo, ako se odganja s surovostjo še tiste, ki se jih ima. Tak inkus si lahko dovolijo veliki in bogati narodi, ne pa mi.“

To je vendar jasno! Ali se bo že dolgo odrekali socijalnim demokratom narodni čnt? Je li „rodoljubij“ socij. demokrotor res tako različno od partentiranega rodoljuba drugih strank?

Druge slovenske dežele.

— **Slovaški korespondenčni biro.** Ogrski državni poslanec Milan Hojta, vodja Slovakov, je došel v Prago, da se posvetuje z vplivnimi češkimi politiki glede kooperacije v varstvo slovaških narodnih manjšin na Ogrskem. V Budimpešti zahtevajo ustanovitvi slovaški korespondenčni biro, ki bi obveščal češko in drago slovansko časopisje o slovaških zadevah, ker ogrski korespondenčni birojavni urad razpoliža samo lažnive vesti o Slovakah in drugih Slovanih na Ogrskem.

— **Česka razprta pred okrožnim sodiščem v Hebu.** Dne 24. pro-

sinec t. l. se je vršila v Hebu na so-
vemoznostnem Češkem razprava radi
neke goljufije v češkem jeziku. Tudi
zapisnik se je napisal v češčini. Isto-
tako je zastopal namestnik državnega
pravnika obtožbo v češkem jeziku.
Ker so se bili nemirni, so zastražili
z močnimi stražami celo poslopje okro-
nega sodišča. Nemški državni poslanci
so proti tej češki obravnavi v držav-
nem zboru ogroženi protestirali, češ,
da je s tem prizadeta Nemcem velika
krivica in poškodovan nemški značaj
mesta Heba.

— **Slovansko bogoslužje.** „Osser-
vatore Romano“ prinaša navedbo, ka-
kter je izšla ritualna kongregacija v
Rimu radi rabe staroslovenskega cer-
kvenega jezika pri mašah in obredih.
Ta najnovejša naredba dopolnjuje rabo
staroslovenskega jezika v cerkvah, v katerih
je že dolgo časa v navadi ne pa po-
samenim duhovnikom. Duhovniki tedaj
ne smejo po svoji volji mešati v
staroslovensčini.

— **Srbska gubeča v Milanu.** Nek
milanski list je priobčil o prvem
prevozu goved v Milan nastopno: „Upeh
prve poskusne vozni srbskih goved v
Milan je bil splošno dober. Goveda so
valje. 14 dnevnega potovanja došla v
dobrem stanju. Kar se tiče kakovosti,
so bili naj mesarji popolnoma za-
dovoljni. Gove so se gubale od 75 do 80 K
na 100 kg žive teže. Vred tega uspeha
je bil takoj naročen drugi prevoz.“

— **Srbska živina se izvaža prek Soluna.**
— **Obseje narodnega gledališča**
v Beogradu je stavilo ultimatum na-
stojemu ministru radi izvršnje plače in
ureditve pokojnine. Ako mu minister
ne ugodí, bodo strajkali.

— **Novo zasebno učiteljstvo** je
osnovala „Češka Šolska Matica“ v
Budjpevcik.

— **Cesar v Pragi.** Cesar se poda
v Prago sredi meseca srčana in ostane
odbi 10 dni.

— **Češi za Slovence.** Povodom
preznanja Slovakov in slovaških du-
šnikarjev na Ogrskem so pridobili Češi
po raznih čeških kraljih zbora, na
katerih so izrazili najpogostejše simpatije
Slovakov in nabirali za nje donoske.
Nečisto je bil enak šed tudi v Olo-
mucu na Moravskem.

— **Bolgarske železnice.** Radi zna-
sega strajka bolgarskih železnikarjev
trpe ne le trgovci ampak tudi država
ogromne škode. Šotjski dnevnik „Den“
poroča, da je država izgubila v dvaj-
setih dneh strajka 1.200.000 K. Tej
vsoti pa še niso pritrjele one odškod-
nine, katere morajo plačati državi tuji
trgovci in državam radi nerednega
prevoza blaga. Pa tudi domaćini trgo-
vci ne morajo plačati odškodnine.

Svetovne vesti.

— **Nasledki volilne prenosne**
za prostore v zbornici drž. zbora na
Dunaju. 28. decembra je zboroval po-
sebna komisija, ki se ima baviti s tem,
da dobi prostora za 91 novih poslancev
v zbornici dvorani. Dovoljen je v
ta namen 100.000 K, a ta znesek ne
bo zadostoval. 24 sedežev bodo morali
namestiti pod galerijo, med kufarje;
ostali bodo razdeljeni med posamične
oddelke. Predsednik zboru zvečer, da
bo imel lažji pregled čez dvorano. V
tokužani „rdeči dvorani“ bodo odslej
nova restavracija, ker je sedanja pre-
naučna.

— **Razstava v blagor otrok na**
Dunaju. Od aprila do junija letšnjega
leta bo v današnji rutinski ciste po-
sebna razstava, ki bo posvečena samo
blagor otrok. Razstava bo nudila po-
polno sliko vsega, kar se je doslej
ngodilo v blagor otrok, pred vsem pa
uredilo otrok blaginje in zavest
in vobče razkaz vsa dela, ki se je

izvršilo v varstvo otrok. Ob istem času
bo tudi na Dunaju kongres za varstvo
otrok.

— **Judje v Novem Jorku.** Novi
York šteje danes med svojimi približno
4 milijoni prebivalcev 800.000 Judov;
to je največje število Judov, kar jih je
kdaj na enem mestu skupaj stanovalo.
Jeruzalem je štel ob času svojega naj-
višjega procvita konaj do 150.000 pre-
bivalcev. Judje se v Novem Jorku ne-
znano hitro množijo; vsako leto se jih
prišle do 70.000, ponajprej iz Rusije
in Rumunije, vrh tega pa se jih narodi
za vsakih 20 umrlih 35 mladih. Ako
se bodo Judje tako množili, bode štel
Novi York v 10 letih 1.500.000 Judov.

— **Poplave v Ameriki.** Broz-
javka iz Louisville v severnoameriški
državi Kentucky poroča, da je morala
veliko poplave reke Ohio na tisoče ljudi
začasno zapustiti svoja stanovanja, da
so poplavljeni tudi tovarne v Louisvillu.
Jeffersonu in Newbhanji in da je
vsled tega na tisoče ljudi brez zasluga.

Trgovski del mesta je močno poško-
dovan. Enaka poročila prihajajo tudi
iz drugih ob Oklah lebočih krajev.
Skupna škoda presega 5 milijonov kron.

— **Berlinski mestni zastop** je z
večino članov odbil predlog, da bi ber-
linsko mesto prijelajo inozemskim pla-
darjem slovenske sprejeme porodni njr-
novih obiskov na berlinskem dvoru.

— **Analifabeti** (tj. tje, ki ne znajo
ne čitati ne pisati) v Avstriji. Teh je
med Čehi 3 med 100 ljudi, ki so stari
nad 24 let, med Nemci 6. Lahi 16, Po-
ljaki 47, Madžari 60, Hrvatji 73, Ru-
sini 78, Rumuni 85, Slovenci 20.

— **Gospodarsko vsestičnost.** Ma-
džarski časopis poroča, da namerala
sedanja vlada ustanoviti gospodarsko
vsestičnost s štirimi oddelki, in sicer za
živinorejstvo, kmetijstvo, gospodar-
stvo in vinarstvo s pravico do dokto-
rata.

— **Čevljarji — učitelji.** Uradni
list nekake učiteljske družine na
Madžarskem poroča, da sta v dveh
solah tamošnjega okraja nastavljeni
čevljarji kot učitelji, in sicer oprav-
ljata in svoj posel samo po zimi, po
leti pa prihajajo podplate. To so lepe
razmere tam na madžarskem globlusu!

— **Vitalnice se podražijo** za 6 K
pri 1000 zavojih.

— **Ustanova za bolnike na živcih.**
Dunajski bogataš Natanijel Rothschild
je zagnal med drugimi ustanovitvi
tudi fond 20 milijonov kron za bolnike
na živcih. Na Nijljevstrijem se us-
tanovi zdravilišče za take bolnike, ki se
bo vzdrževalo s „obrotni ustanove“. V
zavod se bodo sprejemali bolniki na
živcih brez razlike na vero.

— **Izučba vojakov v kretanju s**
smeznimi čevlji (skij). Ker se sme-
zni čevlji pri vojaških vajah po zimi
čimdalje bolj rabijo, je odredilo koro-
poveljstvo v Gradcu, da se letos prvič
učijo malo več moštv v kretanju s
skiji. Učni kraj bo pri Lilienfeldu na
Nijem Avstrijem; počasi tedaj je
trajal od 14. do 26. t. m. K tem vajam
je komandirani od Garnizije v Ce-
lovcu. Gradcu in Ljubljani po več moč.

— **Velika nesreča** se je zgodila
pri gradnji železnice proge Lamscheid-
Hensrúck, ker se je sesedla zemlja in
zasula mnoga delavcev. Mnogo delav-
cev je bilo v hipu raztrganih; vidi se
tu in tam glava, roka ali del trupla.
Rešila drla napreduje počasi, ker
ne smejo kopati z motikami in krampi.
Dosedaj so našli 15 mrtvih in 15
ranjenih.

— **Ogrsko-hrvatska trgovinska**
zbornica v Nov. Jorku. Ogrsko-hrv.
trgovinsko ministrstvo boče ustanoviti
v Nov. Jorku ogrsko-hrv. trgovinsko
zbornico, da ojači in razširi trgovinske
zveze med Zoruk državami in Ogrsko-
Hrvatiko.

— **Zdravniki na Dunaju** so po-
vikali svoje honorarje za 50 odstotkov.

— **Plačilni pogoji tovarnarjev**
sukna. Tovarnarji sukna so spora-
sumo sklenili, da se odpravijo gratis
vzorec, rabat in kasakonto se omeji
na najvišje 4%. Domik na zimsko
blago se določi na 31. decembra, na
poletno blago pa na 30. aprila. Ti pla-
čilni dnevi pa veljajo le za močno
blago, medtem ko se plača sklaščeno
blago v 60. dneš s 4% skonto. Pri
akceptu se plačilni dan lahko preloži
za eden mesec. Ti pogoji se vpletajo
prihodnjo zimo.

— **28 milijonov novega stiklo-**
vega denarja da kovati avstroogrski
monarhija, ker doseđajni drobni pro-
meta ne zadostuje. 14 milijonov ga
bodo skovali v Avstriji, 6 milijonov
na Ogrskem. Dosedaj je bilo v pro-
metu za 60 milijonov kron drobšča in
sicer 42 milijonov avstrijskega, 18 mi-
lijonov ogrskega.

— **Patrona v smodki.** V neki
gostilni v Gorici je kadil nek moč iz
tržališke okolice „kubo“, katero mu je
daroval moč, s katerim je sklenil
neko kupeljo. Smodka mu je uganila,
pa jo je zopet prizgal. Čez nekaj časa
pa je skočilo nekaj iz smotke in za-
šumelo kakor raketa. Vrgel je smodko
proč. Ko so jo pobrali, so našli v njej
6 um patrono. Strar so naznanili
policiji.

— **Novo poslopje vojaškega mi-**
nistrstva na Dunaju bo stalo na
Steineringa poleg aspernskega mesta.
Vojna uprava je kupila tamkaj 12.000
kvadratnih metrov sveta, ki bodo stali
okoli 4.000.000 K. Poslopje samo bo
stalo 8 do 10 milijonov kron. Zidati
začnejo še letos. Staro poslopje vo-
jaškega ministrstva „Am Hof“ bodo
podrli. Radekega spomenik bodo pre-
mestili pred novo poslopje, v katerem
bodo združeni vsi uradi vojaškega mi-
nistrstva.

— **Tovarna čokolada za ali-**
ščitarje. Ker so tovarne čokolade
svoje izdelke zelo podražile, namerala
dunajska družba slaščičarjev ustanoviti
svojo tovarno čokolade, ki bi zalagala
vse avstrijske slaščičarje.

— **Čebelarji v Bosni** pridajo
meseca avgusta 1907 prvo čebelarstvo
razstavo za Bosno in Hercegovino in
sicer v kopališče Ilidže pri Sarajevu.

Književnost in umetnost.

— **Novi državnozborni volilni**
red z zemljevidom in imenikom volil-
nih okrajev na Kranjskem, Štajerskem,
Korškem in Primorskem, spisal Z. Ž.
Tiskal in založil Iv. Pr. Lampert,
Kranj. — Cena 60 v, s polt. 70 v.
Pisatelj pravi v predgovoru: Pričajoča
knjižica obsega določbe pravkar izšlih
zakonov, s katerimi se je deloma spre-
menil osnovni zakon o državnem za-
stopstvu, uvedel novi red za volitev v
državni zbor in se izdale posebne ka-
zenske določbe za varstvo volilne in
zbornovalne prostosti.

Pri sestavi sem se oziiral posebno
na to, da bi spis z uspehom rabili
naši župani, kateri morajo po postavi
sestavljati volilne izmenice, dalje pa
tudi volilni komisarji in člani volilnih
komisij, katerim je poverjeno vodstvo
posameznih volitev. V stvari sem si pa
tudi bil, da zakon o splošni volilni
pravični vrhuši volilno zanimanje pri
najširših slojih in sem zato natančneje
razložil, kdo ne sme kljub splošnosti
izvrševati volilne reforme in pri tem
navedel nekaj zgledov o volilnih pri-
tožbah.

Volitve morajo kazati pravo, ne
voljeno mišljenje prebivalstva; zato
sem tudi določbe za varstvo volilne
in zbornovalne prostosti opisal bolj
obširno.

Knjižici sem radi preglednosti
pridejal zemljevid volilnih okrajev v
debelah, kjer bivajo Slovenci, ter še
poseben imenik teh okrajev s podatki
o narodnosti prebivalcev. Upam, da
sem s tem ustregel vsem, ki se zani-
majo za politično širjenje svojega
naroda. Če bi bil ta imenik raztegnit
na vso državo, bi bila knjiga preveč
narasla in se neprimerne podražila.

Knjižica zasledí, da bi se čim
najbolj razširila med volilci in vsemi,
ki se za volitve zanimajo.

— **Vabilo družb: sv. Mohorja.**
Družba sv. Mohorja stopa pred
Slovence s srčnim vabilom k prav
obitemu pristopu. Kakor kaže „Glas-
nik“ v zadnjem družbenem kalendarju,
je število novopristopnih udov v „slova-
ških bratrah“ doseglo častno število 267.194,
in družbe je od časa svoje ustanovitve
sem razposlala samo svojim redno
vpisanim udom 10.800.934 knjig.

Slovenici! Ali nas te številke ne
vzpočehajo k nadaljni vztrajnosti, k
vedno novemu napredku? Zato veljaj
za to leto: Kdor le more, pristopi k
družbi sv. Mohorja! Zvesti ji ostanejo
vsi stari udje, pridobite ali pa tudi še
prav mnoge novih. Zlasti po mnogih
naših družnih naj bi se pričela prav
živahna agitacija za družbo sv. Mo-
horja! Čim večje bo število udov, tem
uspešneje bo mogla družba izvrševati
svoje delo za verski, narodni, kulturni
napredek Slovencev! — S posebnim
prosinjo se zopet obračamo do št. gg.
poverjenikov, da prevzamejo tudi letos
svoje sicer težavno, a toli koristno in
zanimivo delo, ter družbi dovedejo čim
največ starih in novih udov!

Knjižerni dar za l. 1907 je ta-le:

1. „Zgodbe sv. pisma“, 14. snopič.
2. „Pamet in vera“, III. zvezek.
Spisal J. M. Seigerschneid.

3. „Umni čebelar“, 1. snopič.

Spisal Fr. Laksmaier. Ljuba prijateljica
je slovenskim oratorjem pa tudi drugim
čebelarjem, ki zadržajo leta zelo
napredovalo in čebelarji so od družbe
še mnogokrat zahtevali posebno knjigo
o tej stroki. Letos je podamo! Spisal
je to delo priznani strokovnjak-čebelar
in gotovo bo ustregla širim krogom.

4. „Življenja trajava pot“, se
imenuje lepa poreta, katero po re-
snični zgodbi iz polpreteklega časa
Mohorjanom pripoveduje znani sloven-
ski pisatelj Jos. Kostanjevec.

5. „Slovenske Vetrnice“, 59. zv.,
bodo tudi podale lepega pripovednega
berila. Že stara, a vedno priljubljena
znanka so „Vetrnice“ Slovencev, in
bodo to ostale gotovo tudi za bodoče.

6. „Koledar družbe sv. Mohorja
za leto 1908“. Naš Koledar je Slo-
venec izdatko že star znanec! Po-
trudili se bomo, da bo kolikor mogoče
zanimiv, pa tudi kratkočasen.

Nabirale poje z denarjem naj se
odborn dopolnjujejo do dne 5. marca.
Mnogo truda, sitnosti in nepotrebnih
troškov povzročajo nam tisti, ki nam
ne dopuščajo ob pravem času dnine!

Posamezne ude in take kraje, ki
nimajo 15 udov, pa prijazno opozar-
jamo, da morajo po družbenih pravilih
letnini (2 kroni) dodati še 40 v.
narjave za opravilne stroške,
namreč za zavoj, spretnost, s kolekom,
delo itd. Seveda morajo potem polti-
niti, ki znaša veliko več, še sami
plačati. Isto velja tudi za posamezne
politike.

Mili Bog naj blagoslovi naše delo
in golo za Mohorjevo družbo ostani:
„Ne nazaj in nazadol, marveč
vselej naprej in navzgor!“

V Celovcu, dne 30. prosinca 1907.

— **Časopis za zgodovino in na-**
rodopisje izdaja „Zgodovinski društvo
v Mariboru“. Urejuje Anton Kasparc.
Cena za ude 5 K, za neude 6 K.

Čas, znanstvena revija, izdaja Leonova družba, urednik dr. F. Grivec, prof. Erg. Jare, dr. A. Ulenšnik. Izdaja po desetkrat na leto, naročnina 5 K, za dijake 3 K. Naročnino sprejema „Čas“ v Ljubljani ali „Leonova družba“ v Ljubljani.

— **Lepodovna knjižnica II. zvezek:** Stepani kralj Lear ruski spisal Iv. Serg. Turgenev, poslovenil Fran J.

Hika ob Volgi ruski spisal S. Stepanjak prevajal Jož Jurca, Zlatolita „Katalitika bukvarna“ v Ljubljani. Cena broš. K 120, elegantno vezana K 220, po pošti 8 vin. več Zlatolitno pravi: Lepodovna knjižnica bo splošterala vse resnične in trajne pridobitve vseh struj in bo zato objavljala prevode najboljših modernih del.

— **„Slovenska Šolska Matica“** je ravno razpodela svojim članom te knjige za letošnje leto:

Pedagoški letopis, uredila H. Schreiner in dr. J. Tominec.

Nazorni pouk, zbirka učnih snovi za nazorni nauk. Prvi del: Nazorni nauk za prvo šolsko leto uredila H. Schreiner in dr. Fran Ilešič.

Didaktika (obče in posebno učiteljstvo) I. del: Posebno učiteljstvo slovenskega učnega jezika v ljudski šoli, spisal dr. J. Benjak I., 4. izd. II. del: Posebno učiteljstvo petja v ljudski šoli, spisal H. Dragović, uredil dr. Fr. Ilešič.

Zgodovinska učna snov za ljudsko šolo 6. zvezek (koniec), sestavil dr. Matevž Potocnik c. kr. učiteljski profesor, uredil dr. Fr. Ilešič.

Vaak društvenik „Slovenske Šolske Matic“ dobi za leto 1906 teh pet knjig, v katerih dobi vsak šolnik pa tudi vaak inteligent, kateremu je šolstvo in njega razvoj na srcu mnogo puka in snovi za rumo pomisljanje. Želeli bi bilo, da med društveniki „Slovenske Šolske Matic“ ne bi manjkalo nikdo, kateri se je povsem izvirni in nalogi, odgajati in izobraževati nalo mladino, da bi se to društvo tako ustrelilo in okrepilo, da bi se moglo meriti z bratskimi društvi vseh kulturnih narodov ter verno nasledovati razvoj šolstva drugod ter nam sporelovati vse resnične in dobre pridobitve velikih kulturnih narodov na šolskem polju. — Kulturna naloga, katero ima rešiti „Slovenska Šolska Matica“ je ne samo velika, ampak tudi

ogromnega pomena za našo bodočnost. Zato želimo, naj bi se bilo slovenskega pedagoga, ki bi se bil član „Šolske Matic“, a ne samo plačajoč član, ampak tudi v resnici delajoč član, kateri bi „Matic“ namene gostno podpiral in v šoli dejansko izvrševal.

Slovenske knjige, katere ste prebrali in ki vam kažejo doma, živite jih ljudskim knjižnicam

„Prosveto“

ter upošljite v Celje na naslov: mod. vet. Iv. Leščičar, Graben 3. Denarne prispevke na naslov: Kand. fil. Ivan Prokešček, Prokeševa počta Celje. Imena darovalcev objavimo.

Društvene vesti.

— **Prosvetljenski požarna bramba** na Polzeli priredit dne 10. svetčana t. l. veselico v prostorih g. Čimpermana na Polzeli. Prirediti se bodoči dve igri, srečulov ter prosti zabava. Začetek točno ob 3. uri popoldne. Vstopnina sedeti v prvih dveh vrstah 60 v, drugi sedeti 40 v, stojalka 20 v. Ker se posebna vabila ne bodo razpošiljala, se tem potom z ozirom na blagi namenu požarne brambe, bližnji in daljni sosedeji vabijo k občni večeritvi. Odbor.

— **Vrtaško.** Tukajnja podružnica sv. Cirila in Metod priredit v nedeljo, dne 3. svetčana t. l. v salona g. Brinova veselico s sledečim sporedom: 1. D. Hruza: „Savski valovi“, tamburški zbor. 2. Dr. Gust. Iparic: „Po zdrav“ in „Ledi polje ravno“, poje mrikan zbor. 3. Barti: „Dancici“, tamburški zbor. 4. A. Nedved: „Nazaj v planinski raj“, poje mešan zbor. 5. V. Faris: „Narodno blago“, tamburški zbor. 6. „Zapeljivka“, veseloigra v enem dejanju. 7. Prosta zabava. Črne sedenja: Od 1. do III. vrste 1 K 20 v, od IV. do X. vrste 80 v, stojalka 20 v. Začetek ob 3. uri popoldne.

— **Knobsko bralno društvo** v Trbovljah ima l. občni zbor v nedeljo,

dne 3. svetka, po večeritvah s občinskim sporedom v čitalnici.

— **Žičko bralno društvo** priredit v nedeljo, dne 3. svetčana ob 3. uri popoldne v hranilnični hiši veselico z igro, tamburjem itd. Ker se diletantje prav pridno vadijo, je pričakovati, da se igra dobro obnese. Na mnogobrojno udeležbo vabijo občni odbor.

— **Konjice.** Še enkrat opozarjamo na veliko maskarado, katero priredit „Čitalnica v Konjicah“ dne 6. svetčana t. l. v prostorih „Narodnega doma“ z začetkom ob 8. uri zvečer. Vstopnina za osebo 1 K, za obitelj 2 K; nemaskirani plačajo povrh še 40 v globo za čepice. Sopi in kotiloni se dobijo pri blagajni. Ker so priprave za to maskarado v najboljših rokah in ne se sedaj pridno vrisjo, nadalje, ker se je „Čitalnici“ posrečilo za to maskarado si pridobiti obče znano izvrstno cigansko godbo in ker bodo tudi gostilničarji ugodi vsem željam gostov, upamo, da bodo obisk porojeni. Toraj na veselo svidežje dne 6. svetčana v „Narodnem domu“.

— **Zabavno, podporno in izobraževalno društvo „Zvezda“** na Dunaju vabi k zabavnemu večeru, katerega priredit v nedeljo, dne 3. svetčana 1907 v dvorani E. Schwarz (prej Metallhof) 1. Ameringerstrasse 6 (nazirna 1. Doblhofgasse 41. 9.) Vpored: Posravn gosp. predsednika, petje, kajljava pošta in prosti zabava. Začetek točno ob 7. uri zvečer. Prijatelji društva dobro došli! Prihodnji zabavni večer bo v nedeljo, dne 3. svetka 1907 v istih prostorih. Odbor.

Krinko (larfo) pripravlja na dohodu PETER KOSTIČ, Celje.

Trgovski učenec

z dobrimi šolskimi spričevali, slovenskega in nemškega jezika popolnoma vešč, se sprejme pri maun-fakturni tvrilki

J. Grubitsch v Mariboru (1907) Tegetthoffova cesta 11.

Ivan Videnšek

gostilničar „pri Grah“
Nova cesta, Gaborje

ujedno pripravlja vilo, obkroženo s svojimi zelenimi gozdi, kjer se toči pridno konjice vino, izborni maščorjere ter ima na vsakem čaru na razpolago srko in morda kajenje. Vestna postrežba. o Zmerne cene.

Kupujte narodni kolek!

Učenca

s primerne šolske izo-
n hrazbo sprejme pod n
ugodnimi pogoji
Zvezna trgovina v Celju.

ODVETNIK ZA PATENTE

DR. FRITZ FUCHS
DIPLOMIAN KEMIK (aprilicist)
POSREDOVATEL PRAVNA ODBO
INŽENIR A. HAMBURGER
15 DUNAJ VI. BERGSTRASSE 112

Rundard Line

TRST-NEW-YORK
je najprejpravejša, najcenejša in
najboljša pot iz LJUBLJANE
v Ameriko. Ker isti ni dopu-
stajne moliti valjine na raznih iz-
lezalch, nekonega prevozevanja
na preobčevanje in sploh nekonega
postanskih stroškov meji potje.
Parožki nepredelani, varni, zračni in
smejni; vspejstva k čisti. Hrana in
postrežba najboljša. Pojavna kupa
in karte prodaja glavni zastopnik
Androji Gdianek, Ljubljana
Dunajski trg 11, 1. nadst. 1. etažna

**Peči, štedit-
mike in**
zraven spadajočo predmete
pripravlja po najnižjih cenah

Kder to nima
drsalic,
si iste sedaj lahko po zni-
žani ceni nabavi.

Bogata zaloga poljedelskega
orodja in strojev, sedaj po-
sebnost plugov vseh vrst,
bram za travnike, vrstnih
škarj in drevesnih žag.

Stroji za obrtnike
najboljša vrste po naj-
nižjih cenah.

MERKUR
Trgovina z železnino
Peter Majdič, Celje

Krasna izbora
raznovrstne kuhinjske
posode in železnega pohištva
pripravnega za neveste.

Vsakovratno železo,
jokle, pločovina in ko-
vine. — Zaloga vseh
stavbinskih potrebščin
kakor traverz, ce-
menta, strojne
lopmenke, izolirne
ploče, cevi iz kamen-
ščine, vodovodnih
cevi in vodovodnih
naprav, najboljnjih
cesenik in vodnjakih
predmetov.

Najboljša in najcenejša
umotna Tomaževa
žilindra, kalijeva sol
in kajnit.

Priznanje velike Nagde. • Solihin in tiche postrežbe

Južnoštajerska hranilnica v Celju

naznanja, da je **znižala obrestno mero od 1. po:**
sinca 1905 pri zemljskih posojilih od pet na

štiri in tričetrt odstotke

Za **občinska in po akcijska posojila** v okrajih
 Gorjujgrad, Sernica, Soitanj, Šmarje in Vransko pa od pet na

štiri in pol odstotke.

(11) 62-5

Obrestna mera za **hanilne vloge** ostane kot dosedaj **4%.**

Kajprimernejša darila za godote, bomo itd. so

Singerjevi šivalni stroji

Vsak šivalni stroj ima varstveno znamko.

za domačo
 porabo in
 obrtne stroke
 vsake vrste.

Velika
 trpežnost in
 vzorna
 konstrukcija
 usposablja

stroje do najvišje trdnosti ter so vsakomur v uporabi.

Brezplačni pouk v šivanju in vseh nadanih
 modernega in umetnega vezanja

Singerjevi šivalni stroji so na največjih
 svetovnih razstavah odlikovani z največjimi priznanji.

Singer Co. delniška družba šivalnih strojev

CELJE, Kolodvorska ulica štev. 8. (11) 62-8

Važno

za ženske in neveste, katerim naznanjam, da so ravno
 došle nove pošiljave volnenega blaga za neveste in
 modernih stofov in kamarn za ženske obleke kakor tudi
 najnovejše v svilnatih robcih ter različnih vencov in šopkov.
 Nadalje imam vedno veliko zalogo odev lastni izdelok, platno
 za rjuhe, cvilih za šimice gradl za pernice in glavnice,
 preproge in garniture za postelje in mize. Točno in strogo
 solidna postrežba.

„Pri Ljubljancu“

R. Stermecki
 Celje

Manufakturna in modna trgovina

Na debele in drobne.

V hiši slovenske posojilnice.

(10) 62-9

POSOJILNICA V CELJU

v lastni hiši
Narodni dom

Posojilnica ura-
 duje vsak dan od
 9. do 12. ure do-
 poldne razun ne-
 delje in praznike.

POSOJILNICA V CELJU,
 ki je bila leta 1881 z ne-
 omejeno zavzeto ustanovljena,
 šteje sedaj nad **4100** za-
 družnikov, kateri imajo vnega
 nad **82.000 K** vplačanih
 deležev ter ima sedaj nad
 6 1/2 milijona kron hranilnih
 vlog in nad

330.000 kron

rezervnega zaklada.

Hranilne vloge sprejema od
 vsakega, ako tudi ni član
 zadruge ter jih obrestnje po
 4 1/2%, posojilnica plačuje

rentni davek

sama, ne da bi ga odtegnila
 vlagateljem. Posojila daje na
 osebni ali hipotekarni kredit
 proti 5 1/2% in 5% obre-
 stovanju. (14) 62-5